

ANALÝZA PROBLÉMŮ VE VZTAHU MEZI INVESTOREM, ZHOTOVITELEM A SPRÁVCEM STAVEB ŽELEZNIČNÍ INFRASTRUKTURY

Zpracoval: doc. Ing. Pavel Zvěřina, CSc. (Fakulta stavební VUT v Brně)

Souhrn

Také v oblasti železničních staveb se jeví kritickou problematika spojená se způsobem zadávání veřejných zakázek sektorovým zadavatelem SŽDC s. o. především v otázce nízkých nabídkových cen podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Ve vztahu mezi investorem, zhotovitelem a následně správcem stavby (u drážních staveb je totožný s investorem) je problematika soustředěna na změny během výstavby (ZBV) tj. na problematiku více a méněprací v průběhu provádění staveb dráhy a staveb na dráze, v obecné rovině tj. vztahu mezi investorem/zhotovitelem týkající se předvídatelnosti a nepředvídatelnosti v kontextu platné legislativy a v souvislosti s kontrolními činnostmi nadřízených orgánů, včetně orgánů EU.

Činnost je členěna do tří základních okruhů a to:

- Zadávací řízení staveb;
- Realizace více a méněprací v průběhu výstavby a jejich posuzování;
- Předvídatelnost a akceptovatelnost změn během výstavby.

Součástí činnosti je kromě analýzy také návrh řešení těchto problémů.

Oblast použití

Oblast použití získaných poznatků při řešení této výzkumné aktivity se předpokládá jak ve fázi zadávacího řízení na projekt stavby, tak především ve fázi realizace stavby. Výstupy budou použitelné jak investorem staveb (SŽDC s. o.), tak zhotoviteli, ale i Hospodářskou komorou ČR, Státním fondem dopravní infrastruktury s. o. (SFDI), Ministerstvem dopravy ČR, případně dalšími subjekty.

Metodika a postup řešení

V rámci úkolu byly provedeny následující činnosti. Analýza zadávacích řízení na projekty drážních staveb a zadávacích řízení na zhotovitele

poskytnutých investorem (SŽDC – Stavební správou Západ) a konfrontace se zákonem č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a akceptace metodik MMR. Stanoviska zadavatelů a uchazečů k problematice nízkých nabídkových cen, vyhledání a zpracování rozhodnutí/stanovisek Správního soudu a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) a vazeb na zadávací řízení. Návrh řešení.

Analýza problematiky ZBV – týkající se zadávání víceprací a akceptace zápočtu méněprací v souvislosti se stavební činností a ve vztahu investor/zhotovitel v kontextu platné legislativy na základě zpracování výstupů z periodických kontrol prováděných SFDI v součinnosti s řešitelem této části výzkumného úkolu. Zpracování judikátů rozhodnutí/stanovisek ÚOHS týkající se zadávání víceprací v souvislosti se změnami během výstavby a investiční činnosti na drážních stavbách, stanovisek zadavatelů, zhotovitelů, kontrolních a správních orgánů. Návrh řešení.

Zpracování problematiky týkající se předvídatelnosti a nepředvídatelnosti víceprací a jejich akceptovatelnost v rámci zadávacího řízení. Návrh řešení.

Verifikace vydané Směrnice SŽDC č. 105 – Změny během výstavby č.j. : S 39507/2013 ve vztahu k řešené problematice. Aktuální aplikace ZBV.

Vypracování tezí k novým okruhům problémů mezi investorem a zhotovitelem převážně v souvislosti s implementací nařízení a rozhodnutí EU (zvláště pak TSI) dle jednání se zainteresovanými institucemi.

Výsledky

Za uplynulé období lze sumarizovat následující výsledky.

Vypracování souhrnné analýzy k problematice změn během výstavby u projektů drážní infrastruktury zahrnující eliminaci nízkých nabídkových cen dle současně platného zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Zpracovávání souhrnu poznatků k řešeným oblastem, tj. zadávací řízení staveb, realizace více a méněprací v průběhu výstavby a předvídatelnost ZBV a jejich reálnost u staveb drážní infrastruktury.

Popis a zpracování výkladových stanovisek k zadávacím řízením staveb a zadávání dodatečných prací, včetně vazby na související stanoviska Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a vazby na Souhrn smluvních dohod. Popis problematiky zadání dodatečných prací prostřednictvím Jednacího řízení bez uveřejnění (JŘBU). Vícepráce a jejich vazba na předvídatelnost, stavby a vícepráce kofinancované z evropských fondů.

Závěr k problematice zadání dodatečných prací.

Zpracování výkladových stanovisek Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a stanovisek zadavatelů k problematice „Více a méněprací v průběhu výstavby drážní infrastruktury a jejich předvídatelnosti“.

Vypracování definic pojmů objektivně nepředvídaných či předvídaných dodatečných prací v:

- Oblasti legislativní;
- Oblasti přípravy staveb;
- Oblasti zadávání staveb;
- Oblasti realizace staveb;
- Oblasti technických předpisů, norem aj.

Pro posouzení předvídatelnosti/nepředvídatelnosti změn u Provozních souborů (PS) a stavebních objektů (SO) sestavení modelu kategorizací.

Stanovení jednotlivých typů nepředvídaných či předvídaných dodatečných prací včetně postupu při jejich posuzování.

Verifikace vydané Směrnice SŽDC č. 105 – Změny během výstavby č.j. : S 39507/2013 ve vztahu k řešené problematice. Aktuální aplikace ZBV.

Vypracování závěru s návrhy řešení.

Bylo zhodnoceno zaměření dosavadních prací na problematiku zadávacího řízení v oblasti železničních staveb a dále zaměření na problematiku více a méněprací v průběhu provádění staveb a jejich předvídatelnost a vysvětlena motivace začlenění tématu do projektu CESTI do pracovního balíčku WP2.

Bylo upřesněno, že činnost dílčího řešitelského týmu bude zaměřena pouze na výše uvedenou problematiku u železničních staveb.

Závěr

Dosavadní výsledky dílčího řešitelského týmu byly zpracovány do Směrnice SŽDC č. 105 – Změny během výstavby pod Č.j.: S 39507/2013-O7 a jsou zhotoviteli akceptovány jako nedílná součást smluvních vztahů mezi investorem a zhotovitelem za účelem zjednodušení výstavby. V současnosti je prováděno hodnocení výstupů Směrnice a její akceptace.

Analýzy problémů a dílčí výstupy ve vztahu mezi investorem a zhotovitelem byly postupně prezentovány zainteresovaným pracovníkům SŽDC a její Stavební správě Západ a také pracovníkům kontrolního oddělení SFDI a jsou postupně zaváděny do praxe.

Například zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách je novelizován a je předmětem jednání parlamentu ČR.

Dále například investor se snaží (na základě uvedených analýz) eliminovat problematiku dodatečných prací již v zadávacím řízení stanovením tzv. pevné smluvní ceny.

Konkrétní analýzy byly provedeny na základě provedených odborných expertíz způsobilosti ZBV při cyklických typových kontrolách na projektech OPD SŽDC s. o., Stavebních správ, prováděných SFDI, č.j. 979/SFDI/4313/0088 za spoluúčasti řešitele tohoto úkolu.

Literatura

- [1] Veřejně dostupné internetové zdroje.
- [2] Zákon č. 137/2006 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění.
- [3] Vyhláška č. 230/2012 Sb., kterou se stanoví podrobnosti vymezení předmětu veřejné zakázky na stavební práce a rozsah soupisu stavebních prací, dodávek a služeb s výkazem výměr, s účinností od 1.9.2012.
- [4] Vyhláška č. 231/2012 Sb., kterou se stanoví obchodní podmínky pro veřejné zakázky na stavební práce, s účinností od 1.9.2012.
- [5] ZVĚŘINA, P.: Pravidla a postupy pro provádění expertíz projektů staveb dopravní infrastruktury u SŽDC. Vypracování metodiky expertíz projektů, objednatel SŽDC s. o., Stavební správa západ, Brno, 2014, str.41.